

Protokoll “Lahemaa turismi koostöö seminar”

Toimumise aeg: 10.12.2013

Toimumise koht: Lahemaa rahvupargi looduskeskus, Palmse

Kell: 9.30 – 17.00

Kohalviibijad: Maie Itse, Eda Saaberg, Stefi Saaberg, Vilja Padonik, Allan Alajärv, Marii Männiste, Kris Härsing, Martin Tuul, Tiina Neljandik, Linda Metsaorg, Kauri Kivipõld, Liis Veersalu, Väino Veersalu, Anne Kurepalu, Peeter Hussar, Maie Kaja, Kaia Kauts, Age Uibo, Kristiine Klaser, Taigo Talivere, Krista Keedus, Ene Riiberg, Leho Lahtvee, Riina Laanetu, Sirje Kuusik;

Keskkonnaamet: Riina Kotter, Katrin Jürgens, Maret Vildak, Ave Paulus, Liina Niinemägi, Krista Kingumets, Epp Külmsaar

Protokollis: Krista Kingumets, Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialist.

Ettekanded:

10.00 Lahemaa rahvuspargi külastuskorraldus- ja uuringud/ Tiina Neljandik, RMK

Info ettekandes.

* RMK tegevus toimub “Lahemaa rahvuspargi külastuskorralduskava, 2011-2015” alusel. Kava kooskõlastatud KA ja KOV.

* Edasised plaanid: 2014 a läheb uuendusse Ojaäärse metsarada; Taimetarga rada Oandul saab püsiinfotahvliid kaitsealuste taimede kohta.

* 2014 korraldatakse külastusuuring (ankeetküsitlus). Eelmisel, 2010 a, uuringul koguti hinnanguid 332 külastajalt.

10.45 Loodusturism kui looduskaitset toetav tegevus?/Katrin Jürgens ja Riina Kotter, KA

Info ettekandes.

* Eesti rahvusparkides on liikumine vabam kui mujal Euroopas. Nt. tohib Eestis matkaraja kõrvalt metsast marju korjata – Saksamaal on see keelatud.

* Turismikorraldaja peab arvestama liikumiskiirangutega, tohib teha lõket ja telkida selleks ettevalmistatud kohtades, peab sõitma sõidukiga sõitmiseks ettenähtud teedel.

SKV jõgedel ja Käsnu järvel mootorsõidukiga liikumine keelatud.

Rahvaürituste korraldamisel tuleb jälgida 50 inimese piirangut – üle 50 inimesega rahvaürituse korraldamisel vajalik Keskkonnaameti luba. Piirang ei kehti õuealal, kus vastutajaks on maaomanik ise. Poollooduslikud kooslused on alad, kus tuleb vältida rahvamasside liikumist.

Vastava informatsiooni leiab Keskkonnaameti Lahemaa rahvuspargi lehelt

(<http://www.keskkonnaamet.ee/lahe/kultuuriparand/> ja <http://www.keskkonnaamet.ee/lahe/uldinfo/>)

ning loodusest rajamärgistustähistelt.

* Keskkonnaametiga kooskõlastamata on hobumarsruudid. RMK-ga on marsruute kinnitanud näiteks Kuusekännu ratsatalu. Hobusega on võimalik liikuda rattaradadel, hobune peab liikuma raja keskel, mitte sõidurööpas.

* RMK avalikus kasutamises olevaid alasid (telkimisplatsid, lõkkekohad, puhkekohad) ei saa ürituseks broneerida. Ürituste korraldamise puhul tuleb läbi rääkida RMK-ga.

* Kuradisaare külastamisega on probleeme, kuna häiritakse tiirude ja kajakate rahu pesitsusajal.

[Www.visitestonia.com](http://www.visitestonia.com) leht reklaamib välja Kuradisaart kui külastuskohta – nii see ei tohi olla!

* Tuleb tegeleda rohkem inimeste teadvustamisega looduskaitsest ning põhjus-tagajärg seostest.

Inimene oskab hoida ja väärtustada seda, mida ta tunneb. Giid peaks edasi andma looduskaitsest mõtet ja lähenemist oma jutus turistidele.

* Looduskaitsealuste taimede tutvustamine on vastuoluline. Tänapäeval on võimalus salvestada asukoht, teha pilt ja postitada see sotsiaalmeediasse, kus info kontrollimatult levib. Nii levib info

laiemale ringkonnale ning võib tähendada ohtu liigile.

Taimede tutvustamine peab algama kõige lihtsamatest ja tavalisematest, ei ole vaja kaitsealuseid esile tuua.

* Kui liigid looduses ja märkad väärtegu, anna teada Keskkonnainspektsiooni numbrile 1313.

* Teavita Keskkonnaametit probleemidest ja muredest ning küsi infot kirjutades laane-viru@keskkonnaamet.ee

* Loodusvaatlused saab sisestada ning liikide kohta infot lehekülgedelt

<http://loodus.keskkonnainfo.ee/lva/> ja <http://elurikkus.ut.ee/index.php?lang=est>

11.30 Rahvusparkide logode kavandi tutvustus/Imbi Mets, KA

Logode näidised ettekandes.

2014 aastast muutuvad Eesti viie rahvusparki logod. Lahemaa puhul on valikuvariantideks tammelehtedega logo ning merd ja Lahemaa kivist rannajoont kujutav logo.

12.45 Iisaka talu muinasrada- retk ajas tagasi/ Liis Veersalu, Iisaka lambakasvatus- ja käsitöötalu

Info ettekandes

13.15 Pärisepa poolsaare rajad ja retked/Linda Metsaorg, Eru lahe Rannarahva Selts

Info ettekandes

13.45 Loodusturismist Ghanas/Martin Tuul, GLEN vabatahtlik

Info ettekandes

14.15 Muljeid rahvusvaheliselt kaitsealade seminarilt Kenozero rahvusparkis, Venemaal/Maret Vildak, KA

Info ettekandes

15.00 Ehedad Elamused Lahemaal Koostöövõrgustik / Sirje Kuusik, MTÜ KEEL

Info ettekandes

Vestlusring:

*** Maie Itse – Mohni saar ja teised Soome lahe saared.**

Probleem Mohni saare SKV ja teiste Soome lahe saartega. Ajal, mil olid tööl piirkonna spetsialistid oli Mohnil telkimis- ja lõkkeplats. Külastuskorraldust jõuti ohjata. Ajast, mil piirkonna spetsialistid kadusid ning telkimisplats ja randumine sadamasse muutus tasuliseks, on külastajate käitumine muutunud lubamatuks. Korraga võib mõnel suvisel nädalavahetusel saarel kohata 200-300 inimest, tullakse oma paadi või kaatriga, randutakse kohtades, mis pole selleks ette nähtud, prügi jäetakse saarele vedelema, tallatakse haruldaste samblikega kaetud kividel.

K.Kivpõld- on kaks asja, mida selle vastu rakendada: inimeste teadlikkuse tõstmine ning hoiakute kujundamine, mis on küll pikaajaline protsess.

I. Mets (Keskkonnaamet) – Keskkonnaamet on olukorrast teadlik ning on pidanud ühist koosolekut erinevate osapooltega, keda antud teema puudutab (veeteede amet, piirivalve, inspektsioon, RMK, mereinstituud jt). On arutatud Mohni, Vaindloo ja Uhtju saarte olukorda.

Siinkohal tuleb teha eri ametkondade vahel koostööd ja leida lahendus, mis osapooli rahuldaks. On mõeldud variandile paigaldada saartele näiteks kaamera.

*** Eda Saaberg – Turjekeldrini viib rada läbi eramaa.**

Probleem on selles, et aetakse äri eramaal ja erateel, mis viib Turjekeldrini. Massidega minnakse üle

heinamaa, sõidetakse saanide, mootrratastega jne. Hetkel eramaalt mootorsõidukiga läbipääs keelatud. On suheldud maanteeametiga, KOViga, et teha parkla maantee äärde bussipeatuse juurde.

Puudu on ka Muuksi infotahvel.

Kas tuleks kõne alla Muuski matkaraja (E9) taastamine?

K.Kivipõld – eramaa sildil puudub omaniku kontakttelefon. Inimene pole kohustatud minema majapidamisse või teise inimese hoovi, infot küsima.

I. Mets – tuleb tagada juurdepääs looduskaitsealusele objektile. Lahendus oleks ehk panna välja silt, et Turjekeldrini pääsemine on võimalik eramaa omanikuga kokkuleppel, helistades numbril....

R.Kotter – siin on vajalik RMK, KA ja maaomanike omavaheline kokkusaamine ja arutelu.

T.Neljandik – hetkel pole Muuksi matkaraja taastamine prioriteet.

E.Saaberg – jahimehed sõlmivad lepinguid eramaa omanikega. Kui turvaline on turistil sellises olukorras liikuda Turjekeldrile? Peetakse jahti ka öisel ajal, mis pole lubatud.

I.Mets – öine jaht pole aktsepteeritud tegevus. Suunata probeem edasi Keskkonnainspektsiooni.

***Riina Kotter - Kuradisaare külastamine**

Kuradisaare külastamisega on probleeme, kuna häiritakse tiirude ja kajakate rahu pesitsusajal.

[Www.visitestonia.com](http://www.visitestonia.com) leht reklaamib välja Kuradisaart kui külastuskohta – nii see ei tohi olla!

A.Kurepalu – sama probleem on ka Purekkari neemega ning sinna on vaja paigaldada infotahvel.

T.Neljandik – kas lahendus oleks liikumistrassi rajamine neemele?

K.Jürgens – kuidas trassi tähistada, et oleks arusaadav aga samas ei riivaks silma.

*** Taigo Talivere – Joaveskil puudub infotahvel**

Võsu-Nõmmeveski matkarada läheb Joaveskil läbi eramaade. Probleem on raja kulgemise suunava sildi puudumine. Tuleks luua inimeste liikumiseks kallasrada ja autodele parkimiskohad.

R.Kotter – siinkohal vaja sõlmida kohaliku kogukonna, RMK ja KA kokkulepped.

T.Talivee – Loobu jõgi täis oksarisu ja murdunud puid. Kuidas korraldada jõe puhastamine, kas selleks vaja võtta luba?

K.Kingumets – Tegevuseks on vaja Keskkonnaameti nõusolekut, kuna tegemist veekaitsevööndiga.

Variant teha talgud ja kaasata näiteks Junior Ranger kursus juuli alguses 2014.

Kokkuvõte:

2014 a. leida lahendused:

Mohni ja Vaindloo saar, Uhtjud - külastuse reguleerimine

Kuradisaar – külastuse piiramine

Turjekelder – eramaal liikumine, Muuksi infotahvli taastamine, parkla planeerimine

Võsu-Nõmmeveski rada Joaveskil – suunaviida paigaldamine, kallasraja ja parkimiskohtade planeerimine/rajamine, Loobu jõkke kukkunud puude, okste koristamine

* Lahemaa rahvuspargis aset leidvatest väärtegudest looduses, matkaradadel, veekogudel jne teatada Keskkonnainspektsiooni infotelefonil 1313

* Matkaradadel puuduvatest infotahvlitest, taristu mittekorrasolekust jms teavitada meiliaadressil Jaak.Neljandik@rmk.ee

* Lahemaa rahvuspargi külastusekorraldust ja keskkonnaharidust puudutaves küsimustes pöörduda Krista.Kingumets@keskkonnaamet.ee

* Kokkusaamised turismikorraldajate, ettevõtjate, kohalike elanike ja maaomanike, Keskkonnaameti, Riigimetsa Majandamise Keskuse, giidide ja teiste osapoolte vahel saavad toimuma vähemalt kord aastas.